

Julia Kratiuk, Natalia Sowntys

Język polski w Akademii Ostrogskiej

Postscriptum Polonistyczne nr 1(3), 253-254

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

JULIA KRATIUK
NATALIA SOWTYS
Ostróg

Język polski w Akademii Ostrogskiej

Akademia Ostrogska to najstarsza na Ukrainie i w Europie Wschodniej uczelnia wyższa. Została założona w 1576 r. przez Konstantyna Ostrogskiego i księżniczkę Halszkę Ostrogską. Celem założenia uczelni było zreformowanie oświaty cerkiewnej. Wykładowcami byli ówczesni ukraińscy oraz zagraniczni pedagodzy i uczeni: Herasym Smotrycki, Demian Nalewajko, Chrystofor Filalet, Jan Latosz, Cyryl Lukaris i in. Wychowankami szkoły byli m.in. Piotr Konaszewicz-Sahajdaczny, Iow Borecki, Meletij Smotrycki, Zacharij Kopysteński — późniejsi działacze religijni i kulturalni. Akademia miała wpływ na rozwój myśli naukowo-pedagogicznej i organizację ówczesnego szkolnictwa na Ukrainie. Z czasem Szkoła Ostrogska zaczęła podupadać i około 1640 r. przestała istnieć.

12 kwietnia 1994 r. rozpoczęło się odrodzenie uczelni zgodnie z dekretem Prezydenta Ukrainy. Jej obecna nazwa to Narodowy Uniwersytet „Akademia Ostrogska”. Dziś Uniwersytet prowadzi działalność naukowo-badawczą w ramach następujących dyscyplin: filologia angielska, filologia ukraińska, filozofia, ekonomia i zarządzanie, kulturoznawstwo, prawo, historia, politologia, stosunki międzynarodowe. Uniwersytet kształci swoich studentów na studiach magisterskich i doktoranckich. Tworzone są również studia o charakterze indywidualnym.

Historia polonistyki na Uniwersytecie nie jest tak długa, jak historia uczelni. Od kilku lat istnieje sekcja języka polskiego, na której obecnie są zatrudnieni następujący specjaliści: Halina Krajczyńska (doktor, absolwentka Winnickiego Uniwersytetu Pedagogicznego), która prowadzi badania nad fraze-

ologią języka polskiego; Natalia Sowtys (doktor, absolwentka Narodowego Uniwersytetu Wołyńskiego im. Łesi Ukrainki), badająca ukraińsko-polskie kontakty międzyjęzykowe, leksykologię, historię języka polskiego; Julia Kratiuk (magister, ukończyła studia polonistyczne na Wydziale Humanistycznym na Uniwersytecie Rzeszowskim), prowadzi badania nad gwarą polską Gródka Podolskiego (Ukraina); Olga Zawadska (magister, ukończyła Narodowy Uniwersytet „Ostrogska Akademia”), zajmuje się historią i kulturą Polski.

Języka polskiego uczą się studenci na różnych kierunkach: filologia angielska, filologia ukraińska, historia, ukraińska twórczość literacka, realizm, politologia, dokumentoznawstwo, kulturoznawstwo. Język polski w tych grupach jest prowadzony jako drugi język obcy albo jako przedmiot dodatkowy, wybierany dobrowolnie przez studenta.

Uniwersytet w Ostrogu współpracuje z uczelniami w Polsce. Zostały zawarte umowy z Uniwersytetem w Białymstoku, Uniwersytetem Warszawskim i Uniwersytetem Rzeszowskim. Organizowane są dla studentów praktyki językowe w Polsce. Od kilku lat działa kanadyjsko-polsko-ukraiński program wymiany młodzieży w ramach programu Net Corps.

Julia Kratiuk — absolwentka polonistyki na Uniwersytecie Rzeszowskim. Pracuje jako lektorka języka polskiego w Narodowym Uniwersytecie „Ostrogska Akademia” w Ostrogu na Wołyniu. Jednocześnie przygotowuje rozprawę doktorską na temat *Współczesny język polski na Ukrainie na podstawie badań polszczyzny Gródka Podolskiego i okolic* na Uniwersytecie Rzeszowskim. Jest autorką kilku artykułów z dialektologii, opublikowanych w *Naukowych zapiskach „Ostrogskiej Akademii”*: *Stan badań nad polszczyzną południowokresową, Gwara Gródka Podolskiego jako element polszczyzny kresowej, Charakterystyczne słownictwo gwary gródeckiej*.